

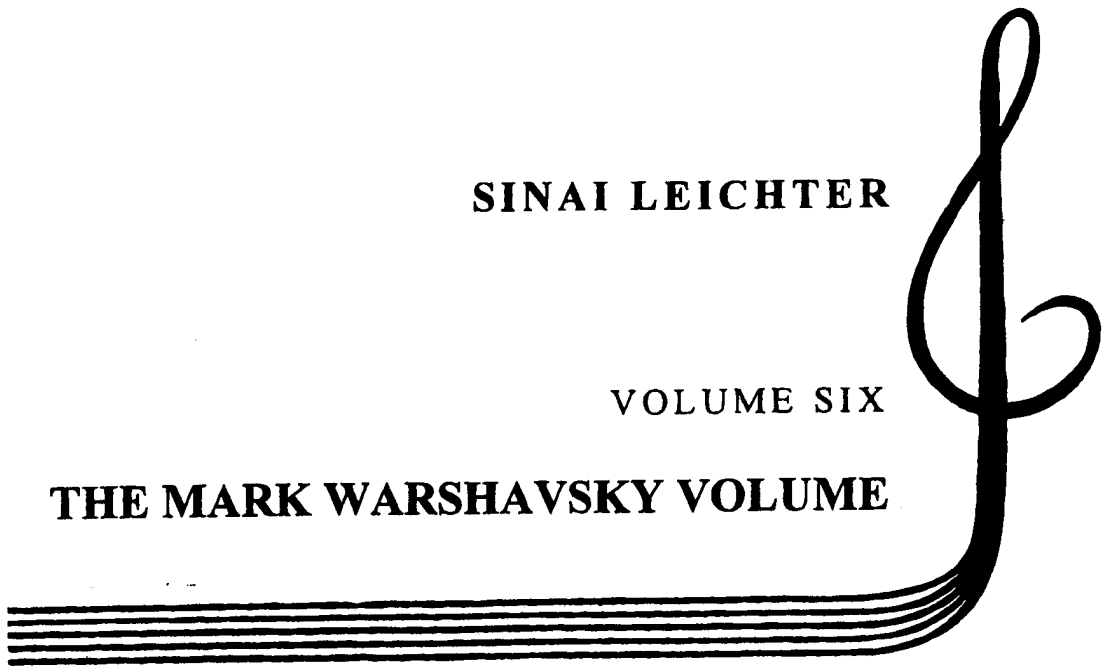
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

anthology
of yiddish
folksongs

SINAI LEICHTER

VOLUME SIX

THE MARK WARSHAVSKY VOLUME

CONTENTS

Alphabetical Index of the Songs	xiv
<i>Sinai Leichter/</i> Mark Warshavsky — Introduction	xvii
<i>Itzik Manger/</i> Mark Warshavsky — A Memoir	xxv
<i>Zeev Jabotinsky/</i> Oyfn Pripetshik — Der Aleph Beys	xxvi
The Editorial Board	xxviii

1. Dem Milners Trem	The Miller's Tears	1
2. Di Mekhutonim Geyen	The In-laws are Coming	4
3. Der Bekher	The Wine Cup	8
4. Der Zeyde Mit Der Bobe (Akhtsik Er Un Zibetsik Zi)	Grandpapa and Grandmama	13
5. Di Mizinke Oysgegebn	My Youngest Daughter to Wed	20
6. Oyfn Pripetshik (Der Alef Beys)	On the Little Hearth	25
7. Kalenyu, Veyn Zhe, Veyn!	You Please the Groom	29
8. Dos Lid Fun Dem Broyt	The Song of Bread	32
9. Der Vinter	Winter	35
10. Dos Freylekhe Shnayderl	The Happy Little Tailor	38
11. Leshana Habaa Birusholayim	Next Year in Jerusalem	42
12. Tsiyon	Zion	45
13. Simkhas Toyre	Children, It is Simchat Torah	49
14. Got Iz A Foter	G-d is a Father	54
15. A Yidish Lid Fun Rumenie	A Yiddish Song from Rumania	60
16. Dos Troyerlid	Song of Sadness	64

17.	Der Emes	The Truth	68
18-20. Der Yid In Veg, <i>Trilogy</i> :			
18.	Der Kholem	The Dream	71
19.	Shtey Oyfl	Stand Up!	77
20.	Di Tekhter Tsiyon's Zingen	Zion's Daughters are Singing	80
21.	Shvartse Volkns Ze Ikh	Black Clouds I See	85
22.	Di Nakht	Night	88
23.	Nokh Ir	After Her	91
24.	Di Velt	The World	95
25.	Do Oyf Der Prizbe	Here on the Porch	100
26.	Der Shteyn	The Stone	106
27.	Oyf Dem Altn Beys-Oylom	In the Old Graveyard	110
28.	Khad-Gadyo	Chad Gadya	117
29.	Mit Eyn Blik	With a Glance	125
30.	Di Bobe	Grannie's Worries	127
31.	Di Bobe Geyt A Tants	Grandma's Dance	131
32.	Dem Odlers Klog	The Eagle's Lament	138
33.	Oyf Kidush Hashem	Sanctification of the Name	141
34.	Neben Klayzl	Beside the Shul	147
35.	Pesakh	Pesach	152
36.	Tankhun Der Trubatsh	Tanchum the Trumpeter	156
37.	Di Shif	The Ship	164
38.	A Brif Fun Amerike	A Letter from America	169
39.	Der Mames Entfer	Mother's Reply	173
40.	Vi Halt Ikh Dos Oys?	How Do I Bear it?	177

41.	Es Zingt Zikh Nit	Just Can't Sing	181
42.	Di Zun	The Sun	183
43.	Sore Un Rivke	Sarah and Rivka	186
44.	Treern	Tears	191
45.	Oyf Ir Keyver	At her Grave	193
46.	Vos Mer S'blutikt Mayn Harts	The More my Heart Bleeds	195
47.	Der Fodem	The Thread	197
48.	Der Shadkhn Moyshe-Aron	The Shadkhn Moyshe-Aron	204

APPENDIX – Bund Songs

	<i>Sinai Leichter</i> / The Bund (Hebrew)		211
	<i>Sinai Leichter</i> / The Bund (English))		214
	Arbeter Ring Himen		217
	Shir Hakhayitim	Tailor's Guild	219
	Di Shvue	The Oath	221
	Vakht Oyf	Awake	223
	In Kamf	In Battle	225
	Lomir Zikh Iberbetn	Reconciliation	227
	Introduction and Essays in Hebrew and Yiddish		ל-ז

INTRODUCTION
MARK WARSHAVSKY
1848 - 1907

by Sinai Leichter

The second half of the 19th century saw a veritable "explosion" of Yiddish culture in Poland and the surrounding countries - Rumania, Lithuania, Ukraine, which were then under Russian or Austrian occupation. The numerous Jewish communities under the Czar's regime, and even more so, under the Austro-Hungarian Kaiser, were free to exercise their religion, their Yiddish culture and their language. Although the majority of Jews were impoverished craftsmen, they were generally happy and free to multiply and to emigrate, mostly to North and South America, carrying their customs and their culture with them.

This cultural "explosion" included a remarkable rise of Yiddish literature, both poetry and prose, of Yiddish music, theatre and historical research. The establishment of YIVO in 1925 brought a modern scholarly dimension to the study of Yiddish language, folklore, history and ethnography.

Within a short span of some 40 years, the most important protagonists of that culture were born.

- ◆ **Mendele Moykher Sforim** (Shalom Yaakov Abramovitz), lovingly named the "Grandfather" of Yiddish literature, was born in 1836 in Vilna, Lithuania.
- ◆ Four years later, in 1840, **Abraham Goldfaden**, the first modern Jewish playwright, actor and producer, was born.
- ◆ He was followed by **Mark Warshavsky**, born in Odessa in 1848, the poet-composer of most famous Yiddish folksongs.

DEM MILNERS TRERN
THE MILLER'S TEARS

דעם מילנער'ס טרערן
הטוהן ה'זקן

טעקסט און מוזיק: מ. ווארשאָווסקי
Text and Music: M. Warshavsky

Moderato ♩=92

Oy, vi fl yo- rn zay- nen far fo- rn zint ikh bin mil- ner ot o
do? Di re- der drey- en zikh, di yo- rn gey- en zikh, ikh
bin shoy- n alt, un greyz un gro, Di gro.

Oy, vi fl yorn
Zaynen farforn,
Zint ikh bin milner ot' o do?
Di reder dreyen zikh,
Di yorn geyen zikh -
Ikh bin shoy- n alt, un grayz un gro...

אוי, וויפל יארן
זינען פֿאַרפֿאַרן,
זינט איך בין מילנער אָט-אָ דאָ?
די רעדער דרעיען זיך,
די יארן געיען זיך -
איך בין שוין אַלט, און גרייז און גראָ...

S'iz teg faranen,
Kh'vil mikh dermanen,
Tsi kh'hob gehat a shtikl glik?
Di reder dreyen zikh,
Di yorn geyen zikh -
Keyn entfer iz nito tsurik...

ס'איז טעג פֿאַראַנען,
כיזויל מיך דערמאַנען,
צי כ'האָב געהאַט אַ שטיקל גליק?
די רעדער דרעיען זיך,
די יארן געיען זיך -
קין ענטפֿער איז ניטאָ צוריק...

DER ZEYDE MIT DER BOBE
(AKHTSIK ER UN ZIBETSIK ZI)
GRANDPAPA AND GRANDMAMA

דער זיידע מיט דער באַבע
(אַכציק ער און זיבעציק זי)
סבאָ וַסבָּתאָ

טעקסט און מוזיק: מ. וואַרשאַווסקי
Text and Music: M. Warshavsky

Andante ♩=68

Dm Am

S'iz haynt a-ku-rat ge-vo-rn fuf-tsik yor, az zey

Dm Gm A⁷ Dm Gm

le-bn zikh in ey-nem dos al-te por: zey ho-bn zikh ge-el-tert

Dm A A⁷ Dm

kukt aykh tsi, akh-tsik er un zi-be-tsik zi.

ס'איז היינט אַקוראַט געוואָרן פֿופֿציק יאָר,
אַז זיי לעבן זיך אין איינעם, דאָס אַלטע פֿאַר;
זיי האָבן זיך געעלטערט - קוקט אַמך צי!
אַכציק ער, און זיבעציק זי.

כאַטש דער זיידע מיט דער באַבן זיינען קורץ און קליין,
נאָר דער זיידע מיט דער באַבן זיינען מלא חן:
ער מיטן שפּיצעכיקן בערדעלע, מיטן גוידערל זי -
אַכציק ער, און זיבעציק זי.

גאָט האָט זיי מיט עושר און מיט פֿכּוּד באַגליקט,
אין לעבן האָבן זיי זיך קיין מאָל ניט געקריגט:
נאָר "נאָטעלע", נאָר "באַבעלע" רופֿן זיי זיך צי -
אַכציק ער, און זיבעציק זי.

זיי זיינען היינט געגאַנגען ביידע אין שיל
און האָבן דאָרטן טאַקע געדאוונט פֿיל:
גאָט האָט זיי געהאַלפֿן - ברוך הוא -
אַכציק ער, און זיבעציק זי.